

Balma de can Bosc

Rajadell

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Monistrollet. NE del terme.
Emplaçament Camí de Rajadell a Manresa, a 650 m. al'O. de La Cantina
Alçada: 315

Coordenades:

Latitud: 41.73306
Longitud: 1.74277
UTM Est (X): 395444
UTM Nord (Y): 4620903

Classificació

Número de fitxa 08178 - 130
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Edats dels Metalls Prehistòric
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Erosionat.
Protecció Legal
Observacions protecció: AEA.Catàleg bens protegits 2014 (num. 53)
Número inventari Si CCAA
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad: 08177A00300033
Autoria de la fitxa PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-20
Data de registre de la fitxa: ds., 09/05/2020 - 02:00

Descripció

Balma sepulcral de petites dimensions que forma una cavitat de poc més d'un metre d'alçada màxima i d'uns 30 metres de llargària . A l'interior de la cavitat aparegueren als anys 70 o 80 del segle XX restes òssies humanes. El 1993, en el marc del PEP, es varen observar ossos enterrats al sòl.

Aproximadament un metre davant de la balma hi ha una paret de pedra seca. Es tracta d'una obra moderna, possiblement de cara a aprofitar la balma per a usos agropecuaris.

Les excavacions realitzades el 1994 i 1995 permeteren detectar dos sectors a la balma: Can Bosc I, situat sota la pròpia balma i corresponent a un enterrament de cronologia calcolítica, i Can Bosc II, situat en un petit replà a l'extrem on s'acaba la balma.

CAN BOSCH I: Es tracta d'una balma sepulcral amb ritual funerari d'inhumacions col·lectives successives que dona lloc a una ossera. En el decurs de l'excavació de 1995 aparegueren un total de 10 cranis dins un conjunt de 500 ossos humans, amuntegats en una estreta franja a la part central de la balma. Com a material aparegué una dena de collaret. Pel tipus de jaciment, el ritual funerari i els materials arqueològics, es pot ubicar cronoculturalment en el Calcolític.

CAN BOSCH II: L'excavació realitzada el 1995 va aportar 400 peces d'indústria lítica a base de micròlits, entre els que predominen els gratadors i alguna punta de fletxa. L'anàlisi tipològica de les peces sembla indicar una cronologia epipaleolítica per aquest sector. Pot tractar-se d'un assentament de curta durada on es tractaven les pells.

Observacions:

Es tracta d'una balma de petites dimensions situada en una terrassa de la riera de Rajadell i a tocar del camí que discorre per la vall de la riera.

El jaciment es situa al peu mateix del camí de Rajadell a Manresa, prop de la riera de Rajadell, en una corba del camí, a uns 650 metres de la Cantina en direcció O., cap a Rajadell, i a 250 m. al N. del Mas Bosch (a l'altre costat de l'Eix Transversal, C-25). Des de Rajadell, cal entomar la carretera a Monistrollet. Passant per sota el pont de la via del tren, cal seguir la carretera deixant el Mas Bosch a la dreta i La Caseta del Puig a l'esquerra i travessar per sota del pont de l'eix transversal. A l'altre costa, seguint el camí, desseguida es troba la balma, a l'esquerra..

Les primeres notícies d'aquest jaciment es deuen a un grup d'excursionistes manresans que l'any 1989 advertiren les nombroses restes òssies disperses en superfície en una de les baumes que es troben a peu de camí entre Sant Joan i Rajadell

L'any 1994, arran de les obres de l'eix transversal -que discorre a tocar de la balma- el Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya encarregà al Servei d'Anàlisis Arqueològiques de la Universitat Autònoma de Barcelona la realització de sondeigs d'urgència, detectant dos sectors d'interès arqueològic al voltant de la balma: can Bosc I, sota la balma pròpiament dita, corresponent al Calcolític; i can Bosc II de l'Epipaleolític, uns metres més a l'est. L'any 1995 es realitzà una altra campanya d'urgència que completà l'excavació dels sectors d'interès de la balma, afectada pel traçat de l'Eix Transversal.

Durant les tasques de revisió de la Carta Arqueològica, el desembre de 2010, es va comprovar que a la cornisa on hi ha la balma encara es podien observar les evidències de les cales i excavacions realitzats els anys 1994 i 1995. A l'any 2020 també es van observar.

Junt amb la Balma dels Moros, es el jaciment més antic de Rajadell.

Història

Es tracta d'una balma sepulcral corresponent com a mínim a dos moments: l'epipaleolític i el calcolític. Cal remarcar que es troba al costat del camí de Rajadell a Manresa. Per tant, anteriorment al camí ral i a la via romana que seguien aquest itinerari per la riera de Rajadell, és probable que ja existís un camí més antic, de tradició prehistòrica.

Bibliografia

Notícies orals d'Antoni Daura (1993)

IPAC. Carta Arqueològica. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya.

Carlús, X.; Piñero, J.: Memòria de l'actuació a la balma de Can Bosc (Rajadell, Bages), 1994. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. Reg. 1421.

Parcerisas, J.: Memòria d'excavació del conjunt arqueològic de Can Bosc, 1995. Parcerisas. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. Reg. 1580.

Pedro Pascual, M., (juliol, setembre, octubre 2002), Memòria de la prospecció dels jaciments paradolmènics de Catalunya (nordest peninsular), Mem.núm. 4903

